

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrt leta	3 K
Mesečno	1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Turčija v razsulu.

V zadnjih dneh se na bojišču ni zgodilo nič pomembnejšega. Dvoje stvari je, česar je sedaj polno časopisje: odmevi bitke pri Lüle Burgasu in posredovalna akcija velesil. Svoj strahovit poraz pri Lüle Burgasu bi Turki radi prikriji z lažnjivimi poročili in izmišljenimi zmagami. Brez dvoma gotovo je, da so bili Turki pri Lüle Burgasu kljub njihovi hrabri brambi strahovito tepeni in se sedaj na cel črti umikajo, da bi prišli za utrdbe Karadže. Ne le bolgarska uradna poročila, temveč tudi vsi specialni vojni korespondenti so v tem edini. Poraz Turčije je z bitko pri Lüle Burgasu popoln in nihče ne računa, da bi si Turčija še enkrat opomogla. Kljub takemu dejstvenemu položaju pa prinaša časopisje v zadnjih dveh dneh nebroj brzojavk iz Carigrada, ki vedo poročati o turških zmagah. Kdor veruje turškim vestem mora postati zmešan. Te vesti ne zanimajo samo bolgarske zmage, ampak govore celo še o turških vseh in o zmagovitem prodiranju turške armade. Sicer ni ta lažniv način poročanja pri Turkih nič novega. Prakticirali so ga že v italijanski vojski in ravnao se po njem tudi cel čas sedanje vojske. Po bitki pri Lozengradu tudi niso hoteli o kaki bolgarski zmagi nič vedeti in so tudi takrat govorili samo o turških vseh, o zopetnem zavzetju Lozengrada itd. Komur je turška metoda znana in kdor zna med poročili ločiti, ta se po turških izmišljenih zmagah ne bo dal prevariti, vendar je pa mnogo občinstva, ki je vsled turških laži popolnoma zbegano. Neštetokrat ima človek priliko slišati, kako ljudje, ki berejo turške brzojavke, vznevoljeni zatrjujejo, da ne vedo, kaj je res, da časopisje nič ne ve in se sproti zmišljuje, in sliši se marsikoga, ki pravi, da nikomur nič ne veruje, da no verjel še le, ko bo vojske konec in da sploh ne bo več čital časnikov. To varanje javnosti od strani Turkov je vse obsodbe vredno. Ne spravlja samo ob kredt časopisja, ampak bega po nepotrebnem ljudstvo in spravlja v zelo slabo luč turške oblasti, katerim sta postala laž in zavijanje nekaj vsakdanjega in dovoljenega. Edino, kar opravičuje Turke, je to, da oni s svojimi neresnicami bržčas skušajo zatreti upor, ki jim grozi doma, zlasti v Carigradu. Položaj v Carigradu je skrajno nevaren. Nateplo se je tja

veliko najsumnjivejših elementov, zbralo se je že mnogo ubežnikov, ki lahko vsak čas vprizore krvave upore in klanje kristjanov. S poročili o turških zmagah se hoče te stradajoče, po plenu in kristjanski krvi hlepeče mase pomiriti in potolažiti. Koliko časa in v koliki meri se bo to obneslo, je seveda še drugo vprašanje. Vsekakor pa svetujem vsem našim čitateljem, naj pri čitanju časnikov dobro pazijo, od kod izvirajo poročila. Turškim vestem naj se v nobenem slučaju ne pripisuje preveč verjetnosti, — mnogokrat so povsem zlagane. Nam seveda prostor ne dopušča, da bi prinašali podrobna poročila in teh turških lažnjivih brzojavk ne moremo niti beležiti. Mi si napravimo po došlih poročilih, katere skrbno preštudiramo, samostojno, objektivno sodbo in v tem smislu potem pišemo. Kakor je dokazal dosedanji potek dogodkov, smo s svojimi poročili vedno dobro zadeli in so bili naši čitatelji vedno izvrstno poučeni o resničnem položaju. Tudi glede bitke pri Lüle Burgasu je tako. Zadnjič smo pisali, da pomenja le-ta bitka konec Turčije in kljub vsem nasprotnim turškim poročilom je to resnično ter se to destvo ne da vtajiti. Graški nemški listi — „Tagespost“ in „Tagblatt“ — v svoji mržnji do Jugoslovanov radi prinašajo turške zmagonosne brzojavke, toda kdor zna pa čitati nekoliko med vrstami, spozna lahko, da sami ne verujejo. Resni in vplivni dunajski listi pa na turška poročila sploh nič ne dajo. Nam gotovo ne prijazna „Neue Freie Presse“, ki je bila v pričetku zelo turkofilska, piše v svoji številki od dne 3. t. m. na uvodnem mestu: „Bolgarska armada je že na potu v Carigrad. Propad Turčije ni več verovanje v strahove, ali samo domišljija, temveč živla resnica.“

Glede posredovanja velevlasti še ni nič gotovega. Gotovo je samo, da bodo velevlasti posrejevale. Med kabineti se že vrše tozadevna pogajanja in listi se obširno bavijo s to zadevo. Dosežen pa še ni nikak sporazum. Določeno še ni, kdaj naj se prične s posredovanjem in tudi glede podlage, na kateri naj bi se posredovanje vršilo, še ni doseženo nikake soglasje. Nemčija je mnenja, da se s posredovanjem ne more pričeti, dokler ni eden nasprotnikov popolnoma poražen, dokler katerikoli nasprotnikov še vedno upa na zmago. Formulo, na podlagi

katere bi se naj posredovanje vršilo, je že predložil Poincare velevlastim. Poincare predlaga naj bi velevlasti izjavile, da hočejo posredovati brez vsakih lastnih zahtev. Avstrija na to ne more pristati, ker se ne more izjaviti za popoln desintereseмент na Balkanu. Avstrijsko česoj'sje odklanja Poincarejevo formulo, češ, da ima Avstrija na Balkanu mnogo interesov vitalnega pomena, čeprav ne zahteva nikajh teritorialnih pridobitev.

Odločila bitka pri Lüle-Burgas.

Izpočetka se je zdelo, da se Turki pri Lüle Burgasu še ne bodo postavili zmagovitim Bolgarom v bran in da se bodo tam vršili še le boji med samo spretnimi kolonami, med tem ko se pripravlja glavna turška armada na boj za velikim rimskim zidom pri Corlu in ob reki Ergeni. Toda turško vojno vodstvo je razpostavilo svojo ogromno armado že pred Lüle Burgasom in do Črnega morja preko Vize. Teren je bil za Turke ugoden in bojevali so se na lastni zemlji, tam, kjer so imeli že neštetokrat svoje vojaštvo na manevrih. Vse je bilo ugodno za turško armado, samo eno ne, to je demoralizacija tepenega turškega vojaštva, ki je prešla tudi na one čete, ki so ravnokar prispale iz Azije. Strah se je polasčeval onih, ki so slišali, kako neusmiljeno so bili Turki tepeni pri Lozengradu.

Velikansko delo so izvršili Bolgari. Zasledujoč bežeče Turke, so se pomikali proti jugu, za njimi pa so velikanske kolone pionirjev popravljale ceste in mostove za glavni del bolgarska armade, ki je bil namenjen za odločilno bitko. Kakor vihar so drli Bolgari naprej in vsa Evropa se danes čudi, kako se je moglo Bolgarom posrečiti pri naravnost škandaloznih razmerah tamošnjih cest v tako kratkem času in poleg tega vedno v boju prodreti tako daleč na jug. Toda hrabrost in skrajno samozatajevanje so jim omogočili, kar imenuje danes Evropa — čudež.

Komaj so dospeli v Lüle Burgas prvi čedečki bežečih Turkov, že je privihrala za njimi bolgarska konjenica. Vnel se je obupen boj. Brez dvoma je, da zasledujoči Bolgari sami niso mogli izvojevati tako velikanskega vpeha. Te sprednje kolone so pač še razdrle železniško zvezo med Carigradom in Odriinom, da se je pa mogel vršiti odločilni boj, je bilo

PODLISTEK.

Velika bitka pri Kumanovu.

Srbska epopeja pri Kumanovem.

Italijanski časnikar Mario Nordio je v italijanskih listih priobčil sledeči popis velikanske bitke pri Kumanovem.

Se le danes je mogoče, si napraviti popolno sliko bitke pri Kumanovem, te res epične bitke, s katero je srbska armada napisala v knjigo zgodovine novo stran o srbskem junastvu in osvobojenju Stare Srbije. Neprestano prihajajo v Belgrad ranjenci in iz njihovih pripovedovanj in iz pesem udeležencev se da napraviti sliko o groznem boju, ki je trajal skoraj 50 ur in je končal z usodnim begom Turkov. A najprej naj opišem priprave za bitko.

Ko je prva srbska armada pod poveljstvom prestolonaslednika Aleksandra, kateremu stoji še na strani general Boskovič, zavzela važno višavo Bunjevar, je bilo odločeno marširati ob železniški progi naravnost na Skoplje in se Kumanova samo dotakniti. Prepričani, da se bodo Turki pri Skoplju postavili za bitko, so Srbi pri Kumanovem pričakovali samo navadne spopade prednjih straž.

Na črt Mahmud Šefket paša.

Zekki paša pa se je držal načrta, ki ga je bil izdelal Mahmud Šefket paša, ki je bil zapovednik turške armade, in je koncentriral svoje vojaštvo, ne-regularne vojske in nad 10.000 Arnavtov pri Kumanovem, kalkulirajoč tako-le: Kumanovo, ki je mesto z 10.000 prebivalci in ima svoje ime od strahovitih konjenikov Kumanov, ki so prišli z drugimi turškimi četami ropat in palit v te pokrajine, leži med dvema vrstama skalnatih gora; če prideš od Srbije, leži ena vrsta teh gora za mestom in je visoka kakih 600 metrov, druga vrsta pa je visoka kakih 300 metrov.

Čuvši, da se bližajo Srbi, so Turki zapustili to mesto in se umaknili za vrhove višjih gora. Mislili so: če dobe Srbi Kumanovo izprazneno in brez obrambe, bodo mirno prišli v mesto. Tukaj jih pa izmamemo med dva ognja in jih popolnoma uničimo; potem pa bomo z večjim delom armade udarili kar naravnost na Vranjo, manjši del armade pa poslali zoper srbsko-bolgarske čete, prihajajoče od Čustendila. Načrt je bil res izboren in morda bi se bil še tudi posrečiti, če bi ne bili Turki pozabili računati z dvema faktorjema: prvič z nadčloveško odporno silo srbskega vojaštva, drugič pa z dobrim nosom njihovega zapovednika. Ta je, videč, da je mesto zapuščeno, takoj sumil, kaj hočejo Turki. Ustavil je vojaštvo pri manjši črti hribov, v mesto pa je poslal patroljo na poizvedovanje pri prebivalstvu. Prvi je bil sum, da so Turki podminirali središče Kumanova. Patrolja je dognala iz poizvedb pri prebivalcih resnico.

Bilo je zvečer. Brez odlašanja je bilo dano vojaštvu povelje, da se utrdi na gorah s tem, da napravi nasipe.

Boj v noči.

Ob 11. uri po noči so prišli Turki iz svojih pozicij in z velikansko ljutostjo udarili na Srbe. Bil je to grozen boj v temni deževni noči, ki so jo razsvetljali samo bliski hude ure in strelji iz topov. In ta ljuti boj je trajal celo noč in več kakor enkrat so Srbi bili v nevarnosti, da bodo vrženi iz svojih pozicij. A ustavljali so se heroično divjim naskokom sovražnika, ki je bil številno dosti bolj močan in ga odbijali s furioznim streljanjem. Bila je to infernalna noč, ki je vojaki nikoli ne pozabijo. Utrujeni, premočeni od dežja, niso niti trenutek nehali streljati in se znamenito držali tudi pri divjih bojih teo proti telesu.

Ko je nastal dan, mrzel in meglen, je bilo bojno polje že pokrito z mrličmi in od vseh strani se je slišalo, kadar je streljanje slučajno prenehalo za

kak trenutek, ječanje ranjencev in klicanje umirajočih. Hudo deževje je bilo ponehalo.

Videč, da postaja situacija kritična, je srbski zapovednik nekako ob 10. uri dopoldne ukazal 18. regimentu, naj naskoči in zavzame pozicijo nad visokimi gorami, na katerih se je nahajal sovražnik. Da se prepriča obupen izid, je bilo absolutno, potreba, zavzeti višji hrib, od koder bi se moglo sovražnika premagati z artilerijo.

Zavzetejehriba.

Gredeč mimo mesta ob levi strani, se je 18. regiment z ljuto silo zagnal na turške pozicije, poskušajoč splezati na skalovito goro, ki jo je sovražnik besno branil. Divji naskoki in divji protisunki so bili strahoviti. Turki so od zgoraj streljali brez prestanka z vsemi orožji, da ustavijo vspešno prodirajoče Srbe. Na te junake je bljuval koncentrirani ogenj iz pušk, iz topov in iz mitraljez. Človeško meso ni kos svincu in jeklu in regiment, skoraj decimiran in razbit, bi bil skoro izgubil s tolikim napornim zavzete pozicije. Bil je to tragičen trenutek. Ne enega oficirja ni bilo več na nogah. A vendar so vojaki šli naprej in se ustavljali viharju vseh mogočih projektilov; vsi do zadnjega bi bili popadli, da ni 7. regiment posnel njih heroičnega naskoka in jim prišel na pomoč.

Pozicija je bila zavzeta; srečno so jo ubranili ponovnih napadov in jo utrdili. Ker so Turki postrelili konje, so vojaki topove nesli na rokah na goro in začelo se je hučo streljanje. Turki so se z veliko silo vrgli na decimirane srbske bataljone, hoteč jih zadušiti. Ali zmaga ali smrt. Kar jih je bilo še živih, so, čuteč, da zmanjkuje municije, začeli obupen boj z bajonetom. Komaj se je bilo začelo to-le divje klanje, so veseli glasi trobent naznanili, da se bliža pomoč. 13. regiment, ki pripada armadi generala Bože Jančkoviča, je prišel o pravem času se iz Prištine in pognavši Turke od desne strani mesta,

treba počakati, da dospe glavna bolgarska armada. Zato je nastopila po zavzetju Lozengrada pavza v bojih. Vršili so se pač manjši in strahovito krvavi boji tudi med tem časom, toda vsi posamezni boji, dasiravno so zahtevali skoro nadčloveškega napora, zatonejo pred velikanskim mesarskim klanjem na glavnem bojišču.

Prihod Bolgarov je bil za turško armado nenaden, tako pravijo sedaj v Carigradu, ker ne marajo priznati, da jim je poslal Allah svojo šibo. In prej so slepili ljudstvo, kako dobro pripravljena je turška armada, ki prodira proti Lozengradu in da se tej armadi Bolgari ne bodo mogli ustavljati. In zdaj naenkrat najdejo izgovor, da so jih Bolgari iznenadili. To pa naj verjame, kdor hoče. Brez dvoma je, da so postavili pred Carigrad najbolj izvežbano in najbolj vztrajno vojaštvo, kar ga premore Turčija. Tu so bili oni vojaki, ki so jim vtepali še nemški oficirji alfa in omega vse strategije, tu so bili oni vojaki, na katere se je mogla turška vojna uprava najbolj zanesti, rekel bi biser turške armade. In vendar je bila ta armada, grozna že vsled svoje številnosti, ker je nadkriljevala za najmanj 60.000 mož bolgarsko armado, tepena. To pravijo, da je čudež. Kar so morali Bolgari z velikim naporom sto in sto kilometrov daleč spraviti na bojno polje, to so imeli Turki iz neposredne bližine. Bolgari so se borili proti premoči onega vojaštva, kateremu je življenje in smrt: kismet. Turki so imeli mnogo za sebe, Bolgari so si ustvarili vse sami. In vendar je bila glavna turška armada tepena, kakor se je to zgodilo le redko kdaj v zgodovini.

Dva dni je trajala odločilna bitka na črti Lüle Burgas—Saraj. Prve vspehe so dosegli Bolgari pri Lüle Burgasu, tedaj na skrajnem levem krilu turške armade. Na levem bolgarskem krilu so stale čete, ki so operirale poprej od oboji Črnega morja in sem proti Lozengradu.

Dva dni je trajalo strahovito klanje okrog Lüle Burgasa ter se je končalo s tem, da so Bolgari potisnili nazaj Turke proti Čorlu.

Zmaga Bolgarov pri Lüle Burgasu je bila tako velika, da Turki na svojem divjem begu niso mogli s seboj vzeti niti svojih ranjencev, kaj še da bi prikriji svoje izgube na mrtvih. Strahovita panika se je polastila turških čet na begu, da so bežeče sprednje vrste potegnile s seboj tudi rezerve. In domneva se, da so prijeli Bolgari turško levo krilo od boka. Gotovo pa je to, da je bil boj pri Lüle Burgasu zelo krvav in ljut. Levjo hrabrost bolgarskih čet je podžigalo tudi dejstvo, da so zažgali Turki na svojem begu vse vasi in masakrirali krščansko prebivalstvo.

Drugo poročilo pravi:

Zotija, dne 2. novembra: Veljka trodnevna odločilna bitka se je začela v ponedeljek s prvimi boji na desnem bolgarskem krilu pri Lüle Burgasu. V torek zjutraj se je začela še le prava odločilna bitka, ko so Bolgari v strahoviti ofenzivi pri Bunar Hisarju začeli prodirati. Turki so dobili na tem-le krilu opetovano ojačenje, ter so opetovano prodirali v ofenzivo proti Bolgarom. Prišli so pri tem svojem prodiranju precej daleč naprej, ter so zlasti zastavljali svoje sile iz Saraja čez Vizo proti levemu bolgarskem krilu. Že se jim je posrečilo potisniti levo bolgarsko krilo čez Bunar Hisar nazaj, ko je v torek zjutraj posegla vmes nova bolgarska kolona in to zlasti iz Uskuba in Hadži Fakija. Vsled tega res presenetljivega protinapada in brezprimerno hudega naskoka, so vrgli Bolgari Turke nazaj ter so izgubili Turki vso moč. Vnel se je dolg in ljut boj,

odločil celo bitko. Prišedši med dva ognja, so začeli Turki omahovati.

Med tem so bile nove baterije spravljene na to goro in z lepim srbskim vspehom se je začela tretja faza bitke. Turki so bili prisiljeni, se umakniti skoro pol kilometra nazaj in se poskriti za malimi grički.

Srbska taktika je spravljala Turke v zmoto.

Zdaj so začeli Srbi odločilno defenzivo z odlično taktiko, ki so jo pospeševale okoliščine in sta jo motila dež in megla. Zavzemši višočino in neke gore, niso šli Srbi nazdol, nego se vrgli na tla in nehali streljati. Minulo je pol ure, minila je cela ura — Turki so mislili, da so se Srbi umaknili in so šli tiho na goro; megla jih je zakrivala. A ko so bili še 20 korakov oddaljeni, so jih Srbi sprejeli z ljutim streljanjem. Ne en strel ni bil izgubljen. Potem pa so z bajoneti skočili na Turke. Dvakrat, trikrat so se Turki lotili boja; imeli so strahovite izgube; a še se niso udali. Vso svojo artilerijo so obrnili še tu sem; ta streljali so previsoko, nekateri šrapneli niso razpočili. Vse je bilo brez vspeha.

Zdaj končno ni bilo več dvoma, na kateri strani bo zmaga. Navdušeni od svojih vspehov so Srbi vsebesnejše atakirali sovražnika z bajoneti, med tem ko je artilerija vsehuje razbijala bežeče turške čete. Turški oficirji so zaman skušali reorganizirati raztepane in demoralizirane vojake, ki ni bilo več kos neodoljivi sili in občudovanja vredni taktiki vrljih Srbov.

O b u p n i b e g.

To ni bil beg, to je bilo blazno prekučevanje, kateremu je naredila še le konec noč. Nekaj turških oddelkov se je zavarovalo z nasipi. Ti so bili zav-

dokler se niso Turki strnili v gručo, ki ji ni bilo mogoče določiti, iz katerih oddelkov obstoja. Bili so tu konjeniki med pešci in artilerijo, polki, katerih moštvo drug drugega ni razumelo in ves ta klopčič se je začel umikati. Istočasno so začeli prodirati še Bolgari iz Babe Eski in Jenikeja proti turškim pozicijam pri Lüle Burgasu ter so potisnili Turke nazaj do Lüle Burgasa. Bolgarska pehota je zavzela Lüle Burgas z bajonetnim naskokom. Celi polki Bolgarov so prodirali proti turškim pozicijam s klicem: „Na nož!“ Prodirali so nevzdržema v prve vrste in so vrgli sovražnika z nepremagljivo silo iz njegovih pozicij. Častniki niso mogli več brzdati vojakov in polki in bataljoni so drvili nevzdržema naprej od pozicije do pozicije. Kljub temu je bila disciplina med vojaštvom naravnost vzorna in so častniki podlegli samo sami splošni navdušenosti.

Turške čete so se bile na celi črti močno utrdile, znak, kako dobro so se bile pripravile na odločilno bitko, vendar so morale zapustiti vse te svoje utrjene pozicije. Bolgarska armada pa je vključno nadčloveškemu naporu takoj začela zasledovati v divjem begu bežeče Turke. Kljub temu, da so bile bolgarske čete skoro brez počitka tri dni v boju, se ne strašijo še nadaljnjih žrtev, ki bi ga kak omehkužen zapadnoevropski vojak ne mogel vzdržati.

Bolgari so pri tej svoji velikanski zmagi zaplenili mnogo turškega orožja, zlasti tudi veliko število turških topov in več turških zastav.

Turki so se umaknili proti Čorlu, reki Ergeni in proti Istrandži. Turški vojaški krogi pravijo, da je to prava fronta turške armade, ker nočejo pripoznati svojega velikanskega poraza. Sploh pravijo, da so bolgarska poročila pretirana in da ni mogoče govoriti o katastrofalnem porazu turške vojske. Pravijo tudi nadalje, da gre črta glavne boljšice čez Muradli, Čorlu, Čerkeskej do Istrandže. Prazni izgovori, ker dostavljajo v isti sapi, da bi se turška armada umaknila, če jo tudi od tu preženejo, v Čataldžo, ki bi s svojimi velikanskimi trdnjavami mogla kljubovati Bolgarom.

Pesek v oči razburjenemu ljudstvu je tudi, če razglašajo po Carigradu, da so Turki pri Bunar Hisarju popolnoma uničili večji bolgarski oddelek, ker vendar nikdar ne dvomi o tem, da so imeli tudi še seveda Bolgari velike izgube. Poročati o posameznih zanimivih fazah tega velikega boja pa je sedaj še nemogoče.

Kakor poroča zaupno avstro-ogrski poslanik v Carigradu, grof Pallavicini, dunajskemu zunanjemu ministrstvu, je izvedel od nekega turškega generala, da so turške pozicije pri Čorlu za Turke — nevzdržljive.

Turki se umikajo proti Carigradu.

Vojni korespondent dunajske „Reichspost“ brzojavlja dne 2. novembra iz glavnega bolgarskega tabora:

V bitki pri Lüle Burgas—Vizu poražena turška armada se umika v smeri preko Čorla in zahoteno od Saraja. Severna kolona si prizadeva v smeri Saraj dospeti do Strandže, južna pa proti Kataldži, da bi se še enkrat postavila v bran v odtotnih utrdbah. Turške čete, ki so se neposredno porazili spustile v popolnem neredu v divji beg, so dobile sicer od zahodne strani Strandže in pri Čerkeskōju dve diviziji v ojačenje, nakar so se začele zopet zbirati in združevati. Vprašanje je pa, če se bo velikemu delu turške armade sploh še posrečilo dospeti do utrdb pri Kataldži.

zeti. Zjutraj so padli v roke Srbov in začelo se je ob 10. uri dopolne preganjanje Turkov. Pustivši vse mrličje in mnogo potrebščin in orožja, so Turki bežali na Skoplje; velikanska bitka, ki je trajala skoro 50 ur, se je končala s popolno in sijajno zmago Srbov.

Plen pa izgube.

Vzlic utrujenosti kaklo veselje na bojišču. Srbi so zavojevali 61 topov, 12 mitraljez, 80 vagonov vojnega materijala, brez števila zabojev munkeje — skoro vse, kar so Turki imeli. Načrt ubogega Mahmut Šefket paše je zgorel: armada razbita, demoralizirana, artilerija izgubljena. Res, Srbi so svojo krasno zmago plačali z mnogo krvi, a turške izgube utegnejo biti še enkrat tako velike.

Junasški topničar.

Res heroičen je naslednji prizor, ki mi ga je povedal neki ranjeni vojak, ki je doma v Dalmaciji. Eden najbolj kritičnih trenutkov je bil tisti, ko se je bilo bati, da obkolijo Turki pešice hrabrih zavojevalcev prvih višav. Srbi so se na dobljeno povelje umikali iz te težke pozicije. Na občno začudenje so videli, da en top nadaljuje streljanje; sam je kljuboval sovražniku in vsak strel je tako dobro zašel, da Turki niso mogli naprej. Nekaj časa potem, zavzemši zopet to pozicijo, so Srbi videli, da je navaden topničarski rezervist, ki se ni zmenil za dane povelje, umakniti se, sam nadaljeval streljanje, sam je streljal na več sto sovražnikov in na čudežen način ga ni nobena sovražna kroglja zadela. Ko je pa bila bitka končana, ga je general Božovič poklical k sebi in je tega hrabrega vojaka slovesno dekoriral. Vprašal ga je tudi, če ima kakšno željo. „Podarite mi kanon“, je rekel vojak. To se pa seveda ne zgodi, pač pa se ime tega vojaka ureže v kanon.

Bolgari hite s svojimi predstražami v smeri čez Saraj proti Strandži in Čerkeskōju zastaviti umikajočim turškim četam pot. Vsled bojev v gozdovih ob južnovzhodni strani Vize se je prodiranje Bolgarov nekoliko zakasnelo, toda ko bodo premagane tudi tamkaj se nahajajoče turške čete, bodo Bolgari z vso energijo zasledovali bežeče turške čete. V boju pri Lüle Burgasu so Bolgari odbili eno celo turško divizijo od glavne armade in jo potisnili in razpršili proti jugu. Železniška zveza preko Čorla v Kataldžo je na več mestih pretrganja.

Grozodejstva, ki jih ugajajo bežeče turške čete, so nepopisna. Požigajo vse vasi in morijo vse kristjane. Posebno redifi iz Anatolije razsajajo kot divje zverji.

Tik mene ležijo trije vjeti turški častniki. Eden teh, neki stotnik, govori tudi nemški. Ta mi je pripovedoval to-le: „Mi še nismo bili gotovi, ko nam je bila napovedana vojska, in smo mislili, da bodo napravili Bolgari svoj glavni naval na Odrin. Bili smo prepričani, da se bodo Bolgari izkrcavali pred Odrinom in bomo med tem mi gotovi z razvrstitvijo. Napad Bolgarov na Lozengrad nas je popolnoma presenetil. Naši vojaki so se vrlo dobro bojevali, toda pri nas vladajo nesrečne razmere pri poveljstvu. Več poveljnikov je bilo imenovanih še-le tedaj, ko je vojska že izbruhnila in niso vedeli, koliko smejo zahtevati od moštva. Mnogo redif-bataljonov je bilo zelo pomanjljivo izurjenih, toda porabili so jih kot popolnoma izurjene, kot stare čete. En poveljnik je hotel braniti, drugi napasti; vsled tega je prišlo do splošne zmede. Bolgari so v boju z bajoneto neprekosljivi; če jih pade sto, naskoči drugih dve sto vnovič z bajoneti preko trupel.“

To izjavo lahko popolnoma potrди vaš korespondent iz lastnega prepričanja. Videl sem naskok dveh bataljonov na Aven-Aipali in Mileti pred Odrinom. Bolgari so tvorili tesno združene skupine za naskok, med katere so turški šrapneli grozno udarjali. Vkljub temu se naskok ni za trenotek ustavil, vrzeli so se hitro izpopolnile z drugimi in tako je šlo hitro naprej. V tej situaciji, ko je bil sovražnik dobro krit za utrdami in so smrtonosne kroglice neprestano prinašale smrt v vrste Bolgarov, niso pokazali Bolgari samo navadne človeške hrabrosti, ampak to je bilo preziranje in zaničevanje smrti do skrajne meje fanatizma. Pogled na te smrti prezirajoče čete je bil zajedno grozen in grandiozen.

Turki nameravali obkoliti Bolgare.

London, dne 2. novembra: „Times“ poroča iz Zolije: Turški general Šefket Torghut paša je izkrcal pri Midiji ob Črnem morju 20.000 mož, s katerimi je nameraval obkoliti levo krilo bolgarske armade dne 31. oktobra. Bolgarski general Kulinšeff ga je pa popolnoma porazil. Do sedaj še ni znano, če so dosegle poražene turške čete zopet svoje ladije v Črnem morju.

Srbsko-turška vojska.

Srbska armada sedaj po zavzetju Skoplja prodira neprestano dalje brez vsakega odpora. Turški general Zekki paša je s svojo poraženo in na vse strani razpršeno armado nekam zginel.

Iz Belgrada se z dne 2. novembra uradno poroča: Srbi so dne 31. oktobra zasedli Tetovo (Kalkandele) in bodo še tekom današnjega dne zasedli Gostivar in Prilep. Poslednje mesto se nahaja v dolini Pelagonija, vzhodno od Bitolje.

V okolici Prilepa—Bitolje pride bržčas do spopada s turškimi četami.

Kakor vse kaže, se snide srbska armada v okolici Prilepa z grško armado.

Črnogorsko-turška vojska.

Iz črnogorsko-turškega bojišča ni v poslednjih dneh nobenih novih vesti. Na zapadnih predhrbih Taraboša so postavili Črnogorci težke topove, da prisilijo Taraboš do kapitulacije. Taraboš se ne bo mogel več dolgo držati.

Nekatera zadnja poročila pa pravijo, da Skander gori.

Obisk kralja Nikole v bolnišnici.

Iz Rjeka javljajo:

Kralj je dne 27. oktobra na povratku od Skanderskega jezera obiskal tukajšnjo provizorično bolnišnico. Prostori so prenapolnjeni, večinoma z ranjenci iz bojev pri Tarabošu. Nekateri težko ranjeni se bore s smrtjo. Kralj se je ustavil pri vsaki postelji in vpraševal ranjence, kako se počutijo?

Doli na koncu dvoranje je stala stara Črnogorka, ki je imela v desnici gorečo voščeno svečo. In pred njo na postelji je ležal mrtev vojak. Kralj je pristopil, se prekrizal, poljubil križ na prsih mrtvega vojaka in njega samega na čelno ter je vprašal starko, je-li mrtev njen sin. Žena je vprašanju pritrdila ter pripovedovala, kako je bil njen sin pri zadnjem nočnem napadu na Taraboš težko ranjen. Tudi njen mož in dva druga sinova so padli tam in pod isto zastavo, oče kot zastavonoša. Ko je oče padel, je vzel zastavo mrtvemu iz rok starejši sin, in ko je bil ubit tudi ta, je prevzel zastavo mlajši sin, ki je tudi padel, zadet od turške granate. Dva dni kasneje so tu najmlajšega sine prinesli težko ranjenega v bolnišnico.

„Sedaj“, je končala starka, „nimam, izvzemši Boga, svojega kralja in domovine, ki so mi jo ostavili mož in sinovi, nikogar več na svetu.“

Prisotni so bili globoko ginjeni; v očeh kralja so se zasvetile solze. Ko je starka videla, kako je njeno pripovedovanje pretreslo kralja, je rekla:

„Le nam, tvojim otrokom in podložnim, je dovoljeno, da v veliki nesreči iščemo v solzah olajšanje srca. Ko vidimo tebe, svojega gospodarja in najvišjega poveljnika, ne izgublamo poguma in nade.“

„Prav imaš, vrla stara Črnogorka“, je rekel kralj, „moj sin, prestolonaslednik kraljevič Danilo, bo odslej naprej skrbel do groba za tebe, kakor tvoj lastni sin.“

V istem hipu so prinesli v dvorano novega ranjenca. Na posteljah leželi vojaki so se s spoštovanjem dvignili ter mu zaklicali: „Sretna ti rano!“ Nihče ga ni vprašal, kako se počuti in kaj ga boli, a tudi on ni tožil, dasi so se mu na obrazu poznale največje bolečine. Kralj je pristopil k njemu ter ga poljubil na čelo. Pred vhomom v bolnišnico je kralj srečal staro ženo iz plemena Čeče v Katunski nahiji, ki je dolgo veljala za zibelko najboljših junakov. Uboga starka je izgubila štiri sinove. Vprašala pa je le, so se li njeni sinovi vedli v vojni kakor junaki, tako, kakor se to spodobi tudi za junake.

Grško-turška vojska.

Grki prodirajo na celi črti.

Grki prodirajo proti Solunu. Nekka brzozavka pove celo, da so dospеле grške prednje čete že pred Solun. Ali bodo Turki tudi Solun prepustili brez vsakega odpora, kakor so to storili pri Skoplju? Kako so razdeljene tamošnje, turške čete, je povsem nejasno. General Zekki paša je s svojo armado ob Vardarju uničen. Njegovo armado ni štela 80.000 mož, ne ve se pa, kolika je turška armada, ki se nahaja med Solunom in Seresom. Če je odposlala večji del svojih čet v Tracijo pred Odrin, potem je ujemna njena pasivteta.

Ali se nahaja pred Solunom kakšna turška armada? To je veliko vprašanje. Iz poročil v grških listih se sklepa, da so imeli Grki pri prodiranju proti Bitolju pri Ohridskem jezeru večkratne spopade s Turki, ki so se umikali proti Bitolju. Pri Bitolju bodo bržkone Grki in Srbi že skupno operirali.

Prodiranje Grkov proti Bistolju.

Glasom poročil grških listov o bitki pri Nalbandkiču so imele turške čete, broječe 4000 mož, velike izgube. Padlo je baje 200 turških konjenikov in 1000 pešcev. Grkom je padlo v roke sedem topov. Grki so Turke na črti Sorovič-Bitolje presenetili in poslednji so baje opustili vsak odpor ter zbežali še proti Bitolju.

Rumunija in vojska.

„Epoca“, ki stoji vladi blizu, piše v uvodnem članku:

Kraljev govor so si krivo tolmačili, kot bi Rumunija mobilizirala. To ni res, s čemur pa ni rečeno, da se mobilizacija ne pripravlja. Nikdo ne ve, kaj prinese jutrišnji dan. Najboljši diplomati so to povf. Rumunija sicer noče nobenemu narodu braniti, da se mu izpolnijo opravičene zahteve, ali kdor pa misli, da bo sedanja balkanska vojna Rumunijo oslabil, se vara. Če ne bo drugače, se bo pač moral svet prepričati, česar je zmožen rumunski miroljubni narod.

Po toliko bojevitim govoru pa rumunska „Epoca“ vendar zaključuje z nado, da ne pride še do vojne.

Turki proti posredovanju.

Turški tisk je še vedno proti posredovanju vesil. „Tanin“ pravi, da bi bil to samoumor za Turčijo, če bi ona sprejela intervencijo, predno vdoro še njene čete v sovražnikovo ozemlje. Taka predčasna intervencija bi pretrgala vezi Turčije z Rumelijo (?). Turške sile še niso izrpane, ker čete iz Mezopotamije, Kurdistan in Anatolije se še sploh niso udeležile bojev. Turki morajo zmagati ali pa biti popolnoma premagani. Dolžnost vlade je, da prehitijo konvencijo velesil. Ne verujemo, da bi Evropa Rusijo poblastila, da nam dela krivico, kakor leta 1877. Med tem pa še imamo dovolj časa za prevažanje naših čet.

Italijani o Bolgarih.

„Tribuna“ piše:

Bolgarski vojak je prevdarjen, resen. Najvišji poveljnik Savov, štabni načelnik Fičev ter generala Dimitrijevič in Ivanov imajo sijajne ideje. Vsa vojna organizacija je strogo v redu, tudi v najmalenkostnejših posameznostih, kar se je videlo tudi pri mobilizaciji, ki je bila izvršena presenetljivo brzo in sigurno. Bolgarske čete se bijejo zelo hrabro, nečuvno agresivno in morda prelahko miselno ter se izpostavljajo vse preveč sovražnemu ognju, kjer bi z manje žrtvami lahko isto dosegle.

Sultanove častne sablje.

Turški sultan je poslal Muktar paši častno sabljo, bogato okrašeno z dragimi kamni. Ob enem mu je pisal, naj se mu zahvali za ta dar, kajti bo zavzel in porušil Zofijo in uničil Bolgare. Na to zahvalo bo sultan pač čakal do sodečnega dne, kajti Bolgari so v Lozengradu dobili to sabljo in pismo; in da Turki ne bodo Zofije nikoli več videli, o tem pač ni dvoma.

Bolgarsko junaštvo

Poročevalec dunajske „Zeit“ poroča, da je v Starj Zagori govoril z nekim turškim oficirjem. Ta kar ni mogel popisati, kako besni in neustrašeni so Bolgari. Rekel je: Videl sem sam, ko je neki Bolgar z eno roko zagrabil /brušeni bajonet turškega vojaka in ga izvil. In pri tem se pa ti ljudje še smejejo.

Turška barbarstva.

V pitki pri Kumanovem je v VII. polku kralja Petra padel komandant, podpolkovnik Aleksander Glišič, kraljev adjutant. Padel je vsled grde turške prevare. Na čelu svojega polka je napadel turške utrjene pozicije. Ko je prišel Turkom 200 metrov blizu, so dvignili belo zastavo v zrak; da se udado. S težko muko je Glišič zadržal polk, sam pa z dvema častnikoma šel k turškemu oficirju, ki je bil stopil iz vrst nasproti. Ko sta se Glišič in turški nadporočnik sestala, sta si prijateljsko segla v roke, nato pa Turek izdere nož in ga sune srbskemu poveljniku v prsi. Ta pade na mestu mrtev. Oficirja skočila nad Turka, ga zvezeta in tirata v srbske vrste, med tem pa skoči 1 turški vojak in mrtvemu Glišiču odreže glavo ter jo ponese med Turke. Srbski vojaki se razljučenih vržejo nad Turke in vse pobijejo. Turški častnik pride pred vojno sodišče, a telo Glišičevo brez glave se je z velikimi vojaškimi častmi položilo v grob v samostanu Sv. Gjorgje.

Politični pregled.

Delegacije.

Jutri se prične v Budimpešti novo zasedanje delegacij. Batile se bodo v prvi vrsti s skupnim proračunom za leto 1913. Potrebščine znašajo 504.994.188 kron. Za armado je proračunjenih 409.935.017 K izdatkov. Tokratno zasedanje se vrši v zgodovinsko važnem času in bo balkansko vprašanje zavzemalo gotovo najvažnejši del vseh govorov. Pričakuje se od strani vlade važnih izjav.

Volitve v Ameriki.

Jutri, dne 5. t. m., se vrše v Združenih državah volitve volilnih mož, ki bodo potem izvolili predsednika za naslednja 4 leta. Največ šans ima Wilson, med tem ko je republikanska stranka vsled spora med Taftom in Rooseveltom zdrobljena.

Demonstracija proti Tiszi.

Grof Stefan Tisza je šel dne 31. oktobra po končani seji poslanske zbornice peš domov. V neki ulici so ga spoznali poulični postopači in ga sprejeli z zvižganjem ter so metali na njega kamenje. Detektivji so obvestili bližnjo policijsko postajo, ki je obranila grofa Tiszo nadaljnjih napadov.

Raznoterosti.

Okrožni zadružni shod se vrši v četrtek, dne 7. t. m. v Ljubnem, v nedeljo, dne 10. t. m. pa v Žičah. Zadrugarji, pridite!

Kaznovani štajerčijanski župan. Pred mariborskim okrožnim sodiščem se je imel zaradi uradnega poneverjenja zagovarjati 32letni župan Franc Gselman iz Podove pri Račah. Tekom leta 1911 si je prisvojil in za-se porabil 448 K 27 vin, občinskega premoženja. Od tega denarja je sicer 330 K vrnil, a šele tedaj, ko je bil že obtožen. Gselman je bil obsojen na 3 mesece težke ječe. Pričakujemo, da bo o tem slučaju priobčil „Štajere“, ki je svoje somišljenike v Podovi toliko slavil, obširno poročilo. „Štajere“, ki tako rad govori o zanemarjenih občinskih gospodarstvih naših pristašev in se tozadevno ne vstraši nobene laži, ima sedaj priliko, da napiše cele razprave o štajerčijanski „poštenosti“. Hic Rhodus... Pokaži ljudem štajerčijanske poštenjakoviče!

Radovednim liberalcem. V sobotnem „Slovenskem Narodu“ vprašujejo v dopisu iz Maribora naši liberalci, kje je denar „Slov. društva“. Odgovor na to je zelo lahek in enostaven: Za liberalne namene se gotovo ni porabil. Sicer pa še ni prišel čas, da bi naša društva liberalcem polagala račune.

Iz društva za varstvo in oskrbovanje otrok v celjskem okraju. Skupno varuštvo. Revnim otrokom, zlasti nezakonskim, je silno težko dobiti varuhov in ako se je materam vendar le posrečilo, prepričati še koga za ta posel, se mu navažno morale plačevati vsako pot posebej, brigal pa se tak varuh ni nič za otroka. Naše društvo to uvideva in je zato sklenilo, tem potom prositi, da bi se ta ali oni, ki mu je še dobrobit zanemarjene mladine na srcu, blagovolil javiti našemu društvu kot skupen varuh več otrok. Društvo bo preskrbeo, da bodo šle oblasti skupnim varuhom v vsakem oziru na roko in požrtvovalnim varuhom po svoji moči naklonilo nagrade.

Popravek. Odlični somišljenik nam piše: Sedaj kroži po časnikih, in tudi slovenskih, nek „dobber odgovor“ angleškega diplomata pri sedanjem ruskem carju zaradi neke nerodnosti pri obedu. A menim, da je ta stvar iz hudobije namisljena slovenskem carju in sicer stara stvar na novo pogreta, zakaj pripetila se je nekemu Angležu pri avstrijskem „taktnem“ knezu Kaunitzu.

Zahteve eksportnih akademikov. Že več let je med slušatelji eksportne akademije na Dunaju gibanje, ki si je stavilo za svoj cilj, da eksportni akademiji, kakor sedaj obstoji, pribori oficijelno priznanje trgovske visoke šole. V dosego tega cilja se je, kakor doznajemo od zanesljive strani, konstituiral med slušatelji visokoškolski odsek, ki hoče z vsemi

sredstvi končno tudi uveljaviti svojo staro zahtevo. Ta je upravičena tembolj, ker je pouk na tem zaopdu vseskozi znanstven in na polju znanstvenega raziskovanja nikakor ne zaostajajo za drugimi visokimi šolami v Avstriji. Slušateljem se je v tem oziru že marsikaj obljubilo, toda žalibog, se te dafekosežne obljube niso izpolnile. Akademiki so torej že sklenili, da z največjo odločnostjo pribore eksportni akademiji zasluženo mesto med drugimi visokimi šolami avstrijskimi.

Štajersko.

Maribor. (Poroka.) Poštni nadoskrbnik v pokuju gospod Langer se je poročil z gospodično Varga. Ker je ženin bolhehen in hrom, se je vršila poroka na ženinovem stanovanju. Nevesta je stara nekaj nad 20 let.

Ljubno. Tukaj v Ljubnu je umrl trgovec Karol Druškovič.

Celje. V naše mesto pride domobransko dopolnilno poveljstvo. V zadnji seji mestnega občinskega sveta se je sklenilo dati dovoljenje za potrebne adaptacije pri domobranski vojašnici.

Celje. Sulfurajnsko podružnico so ustanovili celjski nemškutarji za celjsko okolico.

Celje. (Prememba posesti.) Nekdanjo Hechtevo, kasneje Lipoldovo hišo na Graški cesti je kupila tvrdka Rakusch za 56.000 K. Skoda slovenskega posestva na najbolj obljudni celjski ulici.

Celje. (Otrok utonil.) Pred par dnevi je zginit dvafetni otrok Štefanija Zupanc, ki je bil v oskrbi pri zakonskih Mihaelu in Tereziji Zupanc na Dolgem polju. Otroka so vsepovsod iskali, pa nikjer ga ni bilo. Čez dva dni pa so mrtvega potegnili iz okoli 100 korakov od hiše oddaljenega potoka Koprivnica.

Nesreča pri ometanju dimnika. V torek popoldne je padel v Štrasu pri Špiffelju pri ometanju nekega dimnika dimnikarski pomočnik Jakob Marko z lestvice in se je na glavi zdatno poškodoval, tako da je moral v bolnišnico.

Smolnik. Na ustanovnem zboru liberalnega političnega društva „Maribor“ so pozabili voliti v odbor našega neustrašenega borilca za liberaluštvo smolniškega župana Viktorja Glaserja. Leta 1907, ko je kandidiral v državni zbor, je hotel postati general liberalne stranke v mariborskem okraju, a letos ga niso liberalni zaupniki potrdili niti še za „frajterja.“

St. Ilj. Pogreb rajnega Princa se je vršil v sredo nad vse sijajno. Udeležba je bila velikanska. Prišli so obmejni Slovenci od vseh strani, da spremljejo na zadnji poti moža, ki je bil res steber obmejnega sldvenštva. Pri hiši mu je zapel domači pevski zbor lepo žalostinko. Ob odprtem grobu mu je govoril pretresljivo slovo domači župnik, častiti gospod Vračko. Nobeno oko ni ostalo suho. Res, težko smo se poslovili od moža, ki je prežgodalj legel v grob, katerega bomo silno težko pogrešali v naših bojih in kakoršnih je na meji tako malo. Prijatelj Ivan, naj ti bo obmejna slovenska zemlja, katero si tako zelo ljubil, lahka!

Zadnje vesti.

Turška zmaga?

Preko Petrograda prihaja iz Carigrada vest, da so Turki zastavili prodirajočim Bolgrom pot, in jin vrgli nazaj. Zasedli so zopet Turki Lüle Burgas, Baba Eski, Čorlu in Bunar Hisar. Boj traja dalje. Turki imajo do 10.000 ranjenih. Potrjena ta vest še ni.

Grki zasedli Prevezo.

Iz Aten poročajo, da so Grki včeraj zasedli Prevezo po kratkem boju. Vjeli so 450 Turkov.

Anglija mobilizira mornarico.

Iz Londona prihaja vznemirjajoča vest, da se je začelo v angleški mornarici izredno življenje. Na dopustu se nahajajoči častniki so v poklicani. Kaj naj pomeni to gibanje Anglije ni znano. Vsekakor razburja duhove.

Razgled po svetu.

Poroka v ječi. Vodja portugalskih monarhistov de Almeida, ki je bil zaradi poskusa revolucije obsojen na šest let ječe, se je pred par dnevi poročil. Njegova izvoljenka se imenuje Klara Laite. Ker je zdaj na Portugalskem pod republikansko vlado uveden samo civilni zakon, bi se moral de Almeida poročiti na magistratu v Avairo. Magistratni uradnik pa ni hotel iti v ječo, uprava ječe pa tudi ni hotela izpustiti kaznjenca iz ječe. Vsled tega je bil sklenjen zakon s pomočjo zastopnika. Pri proceduri na magistratu je zastopal ženina njegov brat. Nekateri so mnenja, da bo monarhist de Almeida kmalu pomiloščen.

Za smeh.

V šoli

Deklico v šoli vprašam, kako je Bog kaznoval napuhnjene angelje?

Deklica sklene roke kakor k molitvi ter odgovori: „Bog je kaznoval napuhnjene angelje s tem, da jih je vekomaj zavrgel in v pekel pahnil na vekomaj. Amen.“

Loterijske številke: Dne 2. novembra 1912.

Trst	75	36	40	14	79
Linc	43	33	90	16	71

Janez Koler krojač v Radgoni

Dolga ulica 106 blizu mestne svetovalnice, se priporoča preč. duhovščini in slav. občinstvu za obilen obisk.

Cene nizke! — Postržba točna!
Delo solidno in vestno!

Kupim vsako množino
vinskih drož, polžev, suhih gob, orehov
kakor tudi **žito vsake vrste** po najvišjih cenah

Jožef Perko, Lajteršperg
p. Pesniški dvor. 220

A. Vihar & N. Novak

Koroška cesta 53 Maribor Heugasse 2 in 4

se priporočata v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih mizarških del, kakor: za stavbe hiš, pohištvo za stanovanja, šole, cerkve, prodajalne in pisarne; izdelujeta portale in prevzameta vsakovrstna popravila. — Strogo solidna, najcenejša in hitra postrežba.

Kmetije pozor!

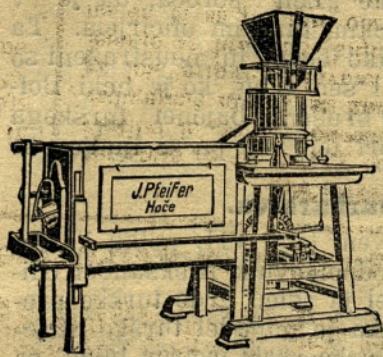
V Mariboru Stolna ulica (Domgasse) je prva ljudska kavarna prenovljena ter je v taisti zopet vse snažno in v lepem redu. Tam se dobiva čaj, punč, kava, mleko in druge okrepčilne pijače, kakor tudi mrzla jedila po zelo nizki ceni.

Podpisani vabi vse kmete, kateri vozijo svoje priredke v Maribor na obilen obisk.

MATIJA OBRAN.

1087

Novost. Ročni mlin! Novost.

Zraven slike od mene iznajdene mlina stavim v šestih različnih velikostih za roko, gepelj, vodno ali motorno moč. — Prva in druga velikost je najbolj priporočljiva za manjše kmetije, srednja za veleposestvo in večja za obrt. Pripomni se pa, da manjši mlini ravno tako dobro meljejo kakor veliki, ker ima vsak mlin štiri pajtlje, in sicer en svilnat za fino pšenično moko dva za različne krušne moke in eden za gris. Kamenje si vsak kmet lahko sam z klepalom izoštiri, kakor pri vsakem navadnem vodnem mlinu. — V začetku si seveda ne zna vsak dobre moke napraviti, kdor ni v mlinarski obrti izučen, se mora polagoma privaditi. Cene so pri sedajnih dragih razmerah tako nizko nastavljene, da je mogoče vsakemu, tudi najmanjšemu kmetu si tak mlin naročiti. V sedanjem razburjenem času, ki kmeta stiska od vseh strani in mu je ustrezno, če si zamore sam pomagati, je priporočljivo, da bi kmečke posojilnice, kmečke in strojne zadruge nakupile primerne mlina v večjem številu po nižji ceni in jih razdelile med kmete proti polajšanemu vplačevanju.

Spričevalo:

Rakovnik, 13. febr. 1912.

Cenjeni gospod!

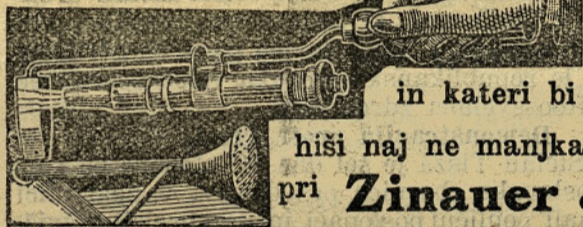
Naznanim Vam, da sem iskal po vseh tovarnah mlin, pa takega nisem mogel dobiti kakor je Vaš. Človek ga more z roko vrteti pa naredi boljše moko kakor vodni mlin. Kako nebi bili zadovoljni, ker ga vsak šolarški otrok lahko goni. V dveh urah zmelje mernik žita. Jaz sem prav zadovoljen s tem mlinom, kakor tudi vsi drugi, katerim ste ga poslali. Dragi gospod, jaz ga vsakemu kmetu priporočam. Srčni pozdravi Štefan Colarič, Rakovnik št. 5, z. p. St. Jernej na Dolenjskem (Kranjsko). 444

Ceniki se razpošiljajo brezplačno in poštne prosto.

Jos. Pfeifer,
tovarna za poljedelske in kmetijske stroje in livarna za železo in medanino v Hočah (Kötsch) pri Mariboru na Štajerskem. ...

Aparat za lotanje

kakor ga kaže

poleg stoječa slika

in kateri bi v nobeni

hiši naj ne manjkalo, se dobi pri **Zinauer & Co.**

281

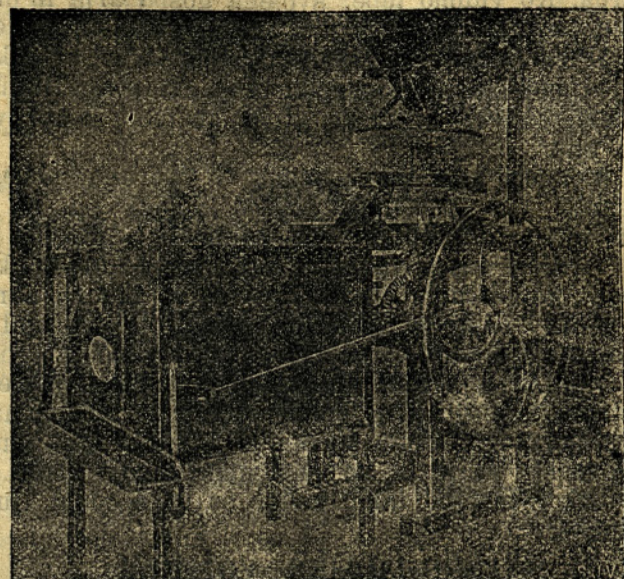
Sv. Jakob v Slov. gor.

Cena s svincem in navodilom samo 5 K. Pošilja se po povzetju.

Jako priprosto! Zelo praktično! Nobena igrača!

Fr. Kampuš: Zg. Poljskava pri Pragarskem

vsem kmetom naznani in se jim priporoča, da bi prišli k njemu stroje kupovat, ker zdaj jih ima okoli 2 do 300 doma, vsake vrste, ima zdej najnovjše rčne mlatilnice, tudi gepelne mlatilnice, slamoreznice, reporeznice, pluge, brane, okopalnike in osipalnike, mlina za sadje in grozje mlet, stiskalnice ali preše, najnovjše sesalke ali pumpe za studence in gnojnice, s katero se lahko napumpa v eni minuti eden polovnjak vode ali gnojnice, vsake vrste male in tudi velike tehtnice, tudi vsake vrste mostne tehtnice, katere pustim sam postaviti na svoj odgovor, stroje za seno kositi, obračati in grabiti, najnovjše sejalne stroje, pri katerih se prihrani ena tretjina zrna; ima tudi vsakovrstno železje za mlina in žage, tudi motorje na bencin, sesalni plin, surovo olje, sopar ali „dampf“, največje mlatilnice, zraven ima vse kar kdo rabi, stroje za šivat „Central Bobin“ po najnižji ceni, vsakovrstne stroje za kovače, lončarje, opekarje, tudi opreme za pekarije, kotle za kuho, brzoparilnike prave „Alfa Separator“, po najnovjšem izdelane, pri katerih se prihrani zelo veliko časa in drv. Najnovjše mlina za zrnje mlet, da si lahko vsak kmet doma vsakovrstno zraje melje in doma vsakovrstno moko napravi, goni se lahko na roko, gepelj, tudi na vodno in parno moč, domači izdelek, dam tudi vsakemu kmetu na poskušnjo; kolesa ali bicikelne, pisalne stroje vsake vrste. Zmerne nizke cene, ugodni plačilni pogoji, tudi na več let. Kdor k njemu na dom pride, ali ako mu piše, da se on sam pri kmetu oglasi, dobi vsak kmet vse stroje 10 odstotkov ceneje, kakor drugače, vsakemu pride na svoje stroške na dom, da se dogovorita, ne na kmetove stroške. Vse varstvene priprave za mlatilnice se pri njem dobijo, katere mora vsak kmet imeti, kdor ima mlatilnico. 428

Lepo enostropno

hišo stavbišči v Mlinski ulici v Mariboru z lepimi in obsežnimi v Cvetlični in Marijini ulici v Mariboru prodajo po ceni dr. R. Pipuš v Mariboru. 1151

Hotel Trabesinger

v Celovcu

Velikovška cesta

št. 5

se priporoča potnikom, ki prinočujejo v Celovcu. — Tukaj najdejo lepe in snažne sobe; izborna kuhinja, zajamčeno pristna in dobra vina. Za zabavo služi kegljišče. — Po leti sedi na senčnatem vrtu.

Veliko dvorišče za vozove in tri hlevi za konje. — V tem hotelu najdete vsak dan prijetno slovensko družbo. Velike dvorane za shode in veselice.

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus.

Lojzka in Pepca Leon.

Nikdar se ne bodete kesali - -

ampak zadovoljni bodete in vedno hvalili slovensko trgovino, ker si lahko veliko denarja prihranite če bodete vedno kupovali vse Vaše potrebščine v trgovini

J. N. Šoštaric, Maribo Gosposka ul. 5.

Veliko izbiro najboljšega in najmodernejšega blaga za moške in ženske obleke, platna, sukna, druka, satins, cefira. — Bogata zaloga gotovih oblek, srajce, kravate, ovratniki, naramnice, nogovice, dežniki itd. — Za telovadna društva vse potrebščine in kroji v zalogi. Cene veliko nižje kakor drugod. Postrežba strogo solidna

ROBERT DIEHL žganjarna priporoča svojo doma žgano štajerski konjak!

žganjarna v Celju

stivavke, tropinevec, vinsko žganje, brinjavec kakor tudi

štajerski konjak

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptuj

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Uradni dnevi

so: vsako sredo in vsak petek od 8.—12. ure in vsako nedeljo od 8.—10. ure dopoldne. Vplačuje in izplačuje se redno samo ob uradnih dnevih. Po jasnili se dajejo vsak dan od 8.—12. ure dopoldne

Uradni prostori

nahajajo se v Minoritskem samostanu v Ptuj.

Hranilne vloge

obrestuje se po 4 1/2% od 1. oziroma 16. v mesec po vložitvi in do 15. oziroma zadnjega pred dvigom. Nevzdržljive obresti se koncem junija in decembra vsakega leta pripisujejo glavnici ter kakor ta-le obrestujejo. Sprejemajo se hranilne knjižice drugih zavodov, kot vloge ne da bi se pri tem obrestovanje kaj prekine, in ne da bi stranka imela pri tem kakih potov ali smob. Na razpisano za stranke: le splošno o obsegu hranilne položnice št. 11-60 in določeni obsegi.

Posojila

se dajejo na vkupnjo po 5—5 1/2%, na vkupnjo in poroštvo po 5 1/2%, na osebno poroštvo po 6%, na zastavo vrednostnih listin in tekoči račun pod ugodnimi pogoji. Prevzamejo se dolgovi pri drugih zavodih in zasebnikih; prošnje za vkupnjo se delajo brezplačno.